

**Hur skiljer sig invandrapolitiken åt mellan de svenska
riksdagspartierna?**

En kvalitativ textanalys av riksdagspartiernas parti- och idéprogram.

Kandidatuppsats i statsvetenskap

VT 2014

Anita Rados

Handledare: Stefan Höjelid

ABSTRACT

As the numbers of immigrants to Sweden and the EU are ever increasing even the right-wing populist parties grow faster in number. Sweden, Germany and France are three European countries that receive 90 percent of all asylum seekers and should therefore have a well-established and talked about immigration policy one can think. Yet the political parties in Sweden do not mention much about the immigration policy apart from the political party Sweden Democrats. This study aims to analyze eight different political parties in the Swedish parliament through a textual analysis to see what kind of immigration policy they share. Carl Dahlström has a theory to determine what type of policy a certain party has and whether they want to assimilate or integrate immigrants. The study will use Dahlströms' theory to examine the parties' immigration and policy programs. The conclusion is that the usually left-wing parties share a multicultural policy type that supports the integration process and the right-wing parties had a national residual type of policy and want to assimilate the immigrants.

Keywords: Integration, assimilation, immigration policy, immigrants, political type

Innehållsförteckning

1. Introduktion	5
1.1. Syfte och frågeställning	7
2. Material och metod.....	7
2.1. Material.....	8
2.2. Metod	8
3. Teori	9
3.1. Carl Dahlströms typologisering av invandrapolitik	10
3.2. Kritik mot Carl Dahlströms typologisering av invandrapolitik	10
3.3. Definition av begrepp	16
3.3.1. Invandrapolitik	17
3.3.2. Invandrare	17
3.3.3. Integration	17
3.3.4. Assimilering.....	18
4. Resultat/ Analys	18
4.1. Socialdemokraternas partiprogram 2013.....	18
4.1.1. Analys Socialdemokraterna	19
4.2. Moderaternas handlingsprogram 2013	19
4.2.1. Analys Moderaterna.....	20
4.3. Miljöpartiets partiprogram 2013.....	21
4.3.1. Analys Miljöpartiet	22
4.4. Folkpartiets partiprogram 2013	23
4.4.1. Analys Folkpartiet.....	24
4.5. Centerpartiets idéprogram 2013	25
4.5.1. Analys Centerpartiet	26
4.6. Sverigedemokraternas principprogram 2011.....	27
4.6.1. Analys Sverigedemokraterna	27
4.7. Vänsterpartiets partiprogram 2012	29

4.7.1. Analys Vänsterpartiet	30
4.8. Kristdemokraternas principprogram 2012.....	30
4.8.1. Analys Kristdemokraterna	31
5. Slutsats	33
6. Källförteckning	38

1. Introduktion

Sverige har alltid präglats av såväl invandring men också utvandring. Under 1800-talets andra hälft utvandrade 1,3 miljoner svenskar till länder som bland annat USA, Kanada, Sydamerika och Australien, något som satte djupa spår i Sveriges utveckling. Så som de flesta som utvandrar, var man även då i jakt på bättre levnadsförhållanden. Trenden att utvandra vände i och med andra världskriget då invandringen till Sverige istället kom att öka, framförallt från länder som Tyskland och Baltikum-länderna. Några år därefter kom arbetskraftsinvandringen från Skandinavien, Italien, forna Jugoslavien samt Grekland, att dominera.¹

Den ökade invandringen kom i sin tur att leda till att Sverige satte invandrarfrågan i fokus både i riksdagen och i regeringen. Under mitten av 1960-talet var det ett väl diskuterat ämne inom de olika politiska partierna men också i massmedia. Efter 1970-talet har antalet arbetslösa invandrare ökat samtidigt som valdeltagandet bland invandrare sjunkit till 35 procent år 2002 från att ha varit 60 procent år 1976.²

Under 1980 talet mottog Sverige asylsökande från länder som Iran, Irak, Syrien, Turkiet med flera och ungefär tio år senare efter kriget på Balkan blev Sverige ett nytt hemland för drygt 100 000 f.d. jugoslaver.³

Sedan nästan 80 år tillbaka har Sverige haft större invandring än utvandring. För tillfället pågår den största konflikten sedan längre, krisen i Syrien har tvingat över 2,5 miljoner människor att lämna landet. En stor del av dem har sökt sig till något EU-land. Men fördelningen över de största mottagarländerna inom EU är ojämn, nio medlemsstater tar emot mer än 90 % av alla asylsökanden. Under förra året tog Sverige emot 54 259 asylansökningar ett faktum som gör Sverige till det tredje största mottagarlandet i EU strax efter Tyskland och Frankrike⁴.

Man kan tycka att fler EU-länder borde ta sitt ansvar för flyktingpolitiken, och kanske är det en bidragande faktor till att allt fler högerpopulistiska partier inom Västeuropa spridit sig som en löpeld. I de flesta fall har invandring tillfört positiva faktorer till de mottagande länderna, men det positiva genomsyras oftast av sådant som är dåligt med invandring i massmedia

1 <http://Migrationsverket/Om-Migrationsverket/Fakta-om-migration/Historik.html> 2014-05-11

2 Dahlström 2004, s.10

3 <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Fakta-om-migration/Historik.html> 2014-05-11

4 <http://www.regeringen.se/sb/d/7623/a/235516> 2014-05-12

exempelvis alla kostnader och all problematik som uppstår i sammanhang där invandrare har svårt att anpassa sig i samhällslivet, arbetsmarknaden, den svenska kulturen och i politiken.⁵

Ryszard Szulkin varnar i en artikel i Svenska Dagbladet att en ny underklass håller på att skapas till följd av den dåliga integrationen i Sverige. ”Det är en uppenbar risk att underklass kommer att identifieras med hårfärg även i nästa generation” säger Szulkin. Man har gjort en undersökning på Stockholms universitet där man jämförde sysselsättningen bland svenska invandrare jämfört med invandrare i andra europeiska länder.

Det visade sig att Sverige låg nästan sämst till i skalan där länder som bland annat Tyskland, Storbritannien, Norge, Italien och Danmark fanns med. Undersökningen har sett till de första tio åren som en invandrare befunnit sig i landet och resultatet blev att invandrarna i Sverige har högre arbetslöshet och lägre sysselsättningsgrad än i de övriga länderna. I snitt är arbetslösheten runt 25 procent. Men detta kan ha sin förklaring i att Sverige tar in fler flyktingar än andra länder inom Europa som istället har en stor arbetskraftsinvandring menar Ryszard Szulkin⁶. Resultatet av studien är intressant och visar att det finns vissa brister i den svenska invandrapolitiken, vilket borde engagera politikerna ytterligare i frågan.

Invandrapolitiken väcker heta debatter och är ett väldigt aktuellt ämne inom media och som med allt annat finns det lika många åsikter om vad som är rätt och fel som det finns människor. Några är positiva till invandring medan andra är mer negativt lagda och tycker att vi ska ta in färre invandrare, vissa betonar assimilering som en tillvägagångssätt medan andra diskuterar integration som det bättre. Då Sverige är ett så framstående land inom asylmottagandet torde invandrarfrågan vara väldigt aktuell i de flesta riksdagspartiernas parti- samt idéprogram, men partierna och dess partiledare väljer istället att fokusera på andra frågor, livrädda för att förlora väljare. Några som däremot varken är sena eller blyga med att uttrycka sina åsikter kring invandring är Sverigedemokraterna. Med sina 5,7 % i valet 2010 tog dem sig in i riksdagen⁷ ett faktum som gör att Sverige inte längre kan ses vara förskonade från högerpopulistiska partier där de har invandrapolitiken som huvudfråga⁸. Trots det har deras sympatisörer ökat kraftigt de senaste åren⁹, något som tyder på att allt fler av väljarna verkar missnöjda med dagens invandrapolitik eller i varje fall tycker att invandrapolitiken

5 Södergarn 2000, s.1

6 http://www.svd.se/nyheter/inrikes/samre-integration-i-sverige_7680330.svd 2014-05-12

7 www.valmyndigheten.se 2014-05-12

8 Rydgren 2005, s.6

9 www.val.se 2014-05-12

borde lyftas mer. I den här uppsatsen vill jag undersöka samt jämföra de åtta olika riksdagspartiernas invandrarpolitiska åsikter. Och eftersom Sverigedemokraterna nyligen trätt in i riksdagen, har blivit väldigt omdebatterade samt klassas som ett högerpopulistiskt parti vill jag även se ifall deras åsikter skiljer sig från de andra riksdagspartiernas och i så fall hur.

1.1. Syfte och frågeställning

Syftet med min uppsats är att undersöka och jämföra alla riksdagspartiernas invandrarpolitik genom att studera deras parti- och idéprogram. Då Sverige är ett av de länder i Europa som tar emot flest asylsökande så blir invandringspolitiken en mycket aktuell fråga och åsikterna om hur den borde vara är många. Dock verkar det vara som att de flesta partier undviker frågan, livrädda för att tappa väljare. Under tiden ökar Sverigedemokraternas sympatisörer och andra högerpopulistiska partier tar fäste runt om i Västeuropa. Det är även val nu i höst vilket gör det hela ännu mer aktuellt och intressant för jag har inte kunnat hitta någon tidigare forskning som berör min fråga.

Jag vill undersöka hur de olika partierna för sin invandrarpolitik samt hur mycket de vågar yttra sig kring den. Detta gör jag genom att studera och jämföra deras parti- och idéprogram. Finns det många likheter eller skillnader mellan partierna och vilka är dem i så fall? I min uppsats kommer jag att undersöka följande partier;

Socialdemokraterna, Moderaterna, Miljöpartiet, Folkpartiet, Centerpartiet, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna.

Frågorna som jag ställer mig är;

- *Vilken typ av invandrarpolitik har riksdagspartierna enligt Carl Dahlströms teori?*
- *Vilka invandrarpolitiska åtgärder har partierna i sina program?*
- *Är partierna för integration eller för assimilation?*
- *Skiljer sig Sverigedemokraternas åsikter från de andra partierna, och i så fall hur?*

1.2. Tidigare forskning

Det finns en hel del tidigare forskning som berör invandrarpolitiken framför allt i form av offentliga utredningar samt rapporter från riksdag och regering. I en proposition ”Sverige, framtiden och- från invandrarpolitik till integrationspolitik” från 1997 skrev regeringen en

redogörelse för mål och inriktningar som skulle gälla invandrapolitiken. 2002 gavs en ny skrivelse ut från regeringen ”Integrationspolitik för 2000-talet”¹⁰ där man redogjorde för hur målen för integrationspolitiken utvecklats sedan 1997. Där konstateras det att utvecklingen inom integrationspolitiken var i stort behov av förbättring men att man skulle behålla de inriktningar och mål man hade sedan tidigare och försöka utveckla och förbättra dem istället.

2. Material och metod

2.1. Material

Jag har valt att använda mig utav alla de åtta partiernas senaste idé-, handlings-, princip-, och partiprogram som finns tillgängligt. De senaste partiprogrammen speglar förhoppningsvis partiernas aktuella åsikter vilket är det som jag är ute efter i min studie. Partiprogrammen har jag hämtat från partiernas respektive hemsidor, material som jag anser vara en god primärkälla. Primärkällor är mer pålitliga eftersom det inte finns tankar och åsikter inblandade från andra så som forskare och debattörer, utan partiernas egna åsikter ligger i fokus. Det betyder dock inte att jag bortser från faktum att partiprogram kan vara en aning tävlingsinriktade samt ha en prägel av ”förskönade” åsikter. Jag kommer således ha detta i åtanke när jag läser texterna.

Genom att analysera alla åtta partierna får jag en klar överblick över alla partiers invandrapolitiska åsikter innan valet och inte bara några enstaka partiers. På detta sätt får jag en bredare och mer övergripande analys vilket kan presentera ett mer intressant resultat där man kan jämföra alla Sveriges riksdagspartier med varandra. Jag hade kunnat analysera endast några få partiers invandrapolitiska åsikter och på det viset fått mer djup i analysen men det är inte mitt syfte. Jag anser att jag ändå får djup i analysen då jag begränsat mig till att studera endast partiernas invandrapolitiska åsikter som endast är en liten del i deras rätt så omfattande partiprogram. Jag väljer att analysera de delar i partiprogrammen där det tydligt framgår att det är invandrapolitiska åtgärder och idéer och inte politik som gäller medborgare i allmänhet. Detta för att se hur mycket som partierna nämner specifikt inom invandrapolitiken samt vad.

Jag kommer även att använda mig utav Carl Dahlströms avhandling om invandrapolitikens retorik och praktik *Nästan välkomna* från 2004. Carl Dahlström har en teori där han nämner

¹⁰ <http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/2090> 2014-05-15

att det finns åtta olika typer av invandrapolitik, något jag kommer att använda mig utav för att redogöra vilken typ av invandrapolitik de olika partierna som jag vill undersöka har.

Som vägledning för uppsatsens metodik kommer jag att använda mig av boken *Metodpraktikan*. Boken är författad och granskad av flera framstående statsvetare och ger ett samlat perspektiv på hela forskningsprocessen inom den empiriska samhällsforskningen.

2.2. Metod

Som analysmetod har jag valt kvalitativ textanalys då det är helheten i texten jag vill analysera och det görs mycket enklare än om jag hade valt kvantitativ innehållsanalys där man använder sig av att räkna förekomsten av ord och annat material som kan översättas till koder och siffror. Då jag inte är ute efter att undersöka hur ofta de olika partierna nämner vissa ord vill jag istället gå in på djupet av deras partiprogram och detta görs bäst med hjälp av kvalitativ textanalys. I en kvalitativ textanalys kan man nämligen välja bort vissa delar i texten som anses mindre viktiga, som i det här fallet allt som inte faller in under invandrapolitik och istället analysera det man avser. En annan anledning till varför jag valt just den kvalitativa metoden är för att det kan finnas dolda budskap i texten som endast kan förstås och analyseras genom att man läser texten noggrant och flera gånger¹¹. Därefter lyfter man det som man anser är mest väsentligt för det man studerar och sammanfattar på ett strukturerat och objektiva sätt.

Den kvalitativa metoden passar bra när man ska analysera stora mängder data. Genom tolkning, koncentration och strukturering analyserar man data på bästa sätt. Det finns alltid en risk med kvalitativa textanalyser eftersom jag själv utför analysen så är analysen sedd utifrån min synvinkel. Analysen utgår från min förståelse och mina tidigare erfarenheter, även min motivation och min tolkningsförmåga kring kategorisering av data kan ha stor betydelse och skilja sig från någon annans uppfattningar. Detta hade kunnat leda till att analysens resultat blivit annorlunda och därför är det av stor vikt att ha så tydliga analysverktyg som möjligt för att undvika denna sorters fel. Andra fel som kan uppstå är så kallad "haloeffekt" det vill säga att man ger detaljer i texten allt för stor betydelse eller att man ser mönster som inte finns och därmed kanske också försöker fylla igen luckor som inte heller finns¹². Något som är en brist vid textanalys är att den som analyserar själv kan avgöra vilka passager i texten som han eller hon väljer att ta med och på det viset vinkla sitt svar lite efter egna förutfattade meningar.

11 Esaiasson 2012, s.210

12 <http://kvalitativmetod.webs.com/analys.htm> 2014-05-13

Därför är det ytterst viktigt att man är objektiv och noggrann samt går in utan några förutfattade meningar när man genomför en textanalys.

Den kvalitativa analysen kan delas in i två olika varianter, den ena typen är systematiserade undersökningar och den andra syftar till att kritiskt granska texten, men den senare typen är jag inte intresserad av för min analys. De systematiserade undersökningarna kan i sin tur delas in i tre olika underkategorier. Den första undersökningen handlar om att man ska få en överblick av texten man läser. Detta görs genom att man försöker ordna innehållet i texten på ett följdriktigt sätt. Den andra ser till att försöka förklara mönstret i hur exempelvis olika politiker i samhällsdebatter tänker och ta fram det mest väsentliga. Slutligen syftar den tredje och sista typen av undersökning till att klassificera innehållet i texten och det är just den typen jag ska använda mig utav. Den klassificerade typen handlar om att tankeinnehållet i texten ska kunna sammanfattas och klassificeras under en passande rubrik¹³. Texterna ska med andra ord endast redogöras och klassificeras och inte analyseras på djupet med frågor om varför partiet tänker på ett visst sätt etc.

Grundtanken med min studie är att jag ska försöka analysera idéer som de olika partierna har kring invandring. Därför lutar min studie mer åt idéanalys än ideologianalys. Jag kommer sedan med hjälp av Dahlströms tre dimensioner kunna bestämma vilken av Dahlströms åtta olika typer av politik varje handling som jag analyserar tillhör. De tre dimensionerna är indelade i *kulturell/juridisk*, *inkluderande/exkluderande* och *selektiv/generell*.

3. Teori

3.1. *Carl Dahlströms typologisering av invandrapolitik*

Carl Dahlström är docent vid den statsvetenskapliga institutionen på Göteborgs universitet och har publicerat flera artiklar samt bokkapitel om invandrapolitik och invandringskritiska partier. Han har även gett ut en bok i samma ämne¹⁴. I hans avhandling "Nästan välkomna" som är från 2004 och som handlar om invandrapolitikens retorik och praktik skriver han om åtta olika typer av invandrapolitik.

¹³ Esaiasson 2012, s. 211

¹⁴ <http://www.pol.gu.se/personal/larare-och-forskare/dahlstrom--carl/> 2014-05-13

Det är med hjälp av Carl Dahlströms tidigare forskning som jag ska analysera de åtta svenska riksdagspartiernas invandrapolitik.

Genom ett analyschema och tre dimensioner delar han in partierna efter de åtta olika invandrapolitiska typerna som finns. Med hjälp av dimensionerna vill han kunna fånga viktiga skillnader och förändringar inom den svenska invandrapolitiken, dimensionerna går att använda både när det gäller retorik och praktik¹⁵. De åtta olika invandrapolitiska typerna beskrivs på följande sätt;¹⁶

Mångkulturell politik: *Den mångkulturella politiken försöker inkludera minoritetsgrupperna i samhället genom en selektiv politik som ger särskilt goda villkor för grupperna. Det kan handla om att minoritetsgrupperna undantas från viss lagstiftning, får en särskild representation i olika valda organ eller ett särskilt stöd via organisationer med mera. Ett exempel kan vara bidrag till invandrargrupper¹⁷.*

Segregationspolitik: *I likhet med den mångkulturella politiken får även här minoritetsgrupperna särskilda villkor men skillnaden är att villkoren finns där för att skilja isär minoritetsgrupperna från majoritetsgrupperna. Med hjälp av olika regler hänvisar man till särskilda trossamfund eller skolor där majoritetsgruppernas intuitioner inte finns inom samma område. Ett exempel kan vara så kallad kommunarrest där en utlänning är begränsad till att vistas inom en angiven kommun utan möjlighet att få lämna den eller att man bestämmer vart minoritetsgrupperna ska bosätta sig.*

Identitetspolitik: *Inom identitetspolitiken är tillgången till stöd samma för alla. Det som motiverar stödet är att man deltar i en identitetsskapande grupp gemenskap som t.ex. stöd till olika trossamfund. Ett annat exempel är att man ger kulturstöd till både minoritetsgrupperna och majoritetsgrupperna på samma villkor¹⁸.*

Assimilationspolitik: *Innebär att man ger stöd till religiösa sammanslutningar och hembygdsföreningar exempelvis, men bara ifall det är inom majoritetsgruppernas intresse. Staten tar ett kulturellt ansvar, men enbart för majoritetsgruppernas kultur.*

15 Dahlström 2004, s. 37

16 Ibid, s. 36

17 Dahlström 2004, s. 41

18 Ibid, s. 41

Residualistisk politik: Här spelar det ingen roll vilken grupp man tillhör då staten ger stöd till alla som bor i landet utefter samma regler och utifrån individuella prövningar. Individens behov av socialt eller ekonomiskt stöd ges efter särskild prövning. Ett exempel på detta är socialbidraget.

Nationell residualistisk politik: Stöd ges efter särskild prövning men enbart till dem som är medborgare i landet. Utan medborgarskap exkluderas man från landets välfärdssystem. Men trots att man innehar ett medborgarskap så ska en särskild prövning ske. Till exempel ett socialbidrag som är knutet efter medborgarskap.

Universalistisk politik: Alla individer har rätt till stöd oberoende av individens behov. Det finns inget krav på medborgarskap eller på en särskild behovsprövning. Ett bra exempel på detta är barnbidragets utformning i Sverige.

Nationell universalistisk politik: Ingen individuell behovsprövning krävs för att få stöd, däremot begärs det att man har medborgarskap i landet¹⁹. Exempelvis barnbidrag knutet till medborgarskap²⁰.

Vidare i analyschemat finns tre dimensioner som i sin tur delas in i två kategorier. Beroende på utfall på de tre olika dimensionerna är det möjligt att få upp till åtta olika kombinationer på invandrapolitiken. De tre dimensionerna delas in i antingen kulturell/juridisk, inkluderande/exkluderande, samt selektiv/generell.

Tabell 1. Carl Dahlströms tabell över de åtta olika typologiseringar av invandrapolitik²¹

Politiks typ	Kulturell/ juridisk	Inkluderande/ exkluderande	Selektiv/ generell	Exempel
Mångkulturell politik	Kulturell	Inkluderande	Selektiv	Särskilt goda villkor för minoritetsgrupper. T ex bidrag till invandrargrupper.
Segregationspolitik	Kulturell	Exkluderande	Selektiv	Särskilda, men mindre goda villkor, för minoritetsgrupper, t.ex. "kommunarrest" för medlemmar inom vissa grupper.
Identitetspolitik	Kulturell	Inkluderande	Generell	Kulturstöd till alla grupper i samhället på lika villkor, t.ex. stöd till alla trossamfund.
Assimilationspolitik	Kulturell	Exkluderande	Generell	Kulturstöd enbart till majoritetsgruppen, t.ex. stöd bara till svenska kyrkan.

¹⁹ Dahlström 2004, s. 41-42

²⁰ Ibid, s.41

²¹ Ibid, s. 40

Residualistisk politik	Juridisk	Inkluderande	Selektiv	Stöd till alla boende i ett land efter särskild prövning. T.ex. möjlighet att få socialbidrag.
Nationell residualistisk politik	Juridisk	Exkluderande	Selektiv	Stöd till alla medborgare i ett land efter särskild prövning, T.ex. socialbidrag knutet till medborgarskap.
Universalistisk politik	Juridisk	Inkluderande	Generell	Stöd till alla boende i ett land utan särskild prövning, t.ex. barnbidrag till alla.
Nationell universalistisk politik	Juridisk	Exkluderande	Generell	Stöd till alla medborgare i ett land utan särskild prövning, t.ex. barnbidrag knutet till medborgarskap.

Dimensionen *kulturell/juridisk* syftar till att ta reda på vilket ansvar staten har för etniska gemenskaper i samhället och går i en skala från kulturellt till juridiskt ansvarstagande. Gemensamt kan man säga att dimensionen försöker klargöra hur staten förhåller sig till samhället och dess kulturella tillhörighet. Vidare förklarar Dahlström att när en stat tar ett aktivt ansvar för olika grupper i samhället såsom religiösa, etniska och kulturella så för man en kulturellt inriktad politik. Man försöker bevara olikheterna, genom att ta ansvar både för majoritets- men också minoritetsgrupper. Motsatsen till den kulturella politiken är istället den juridiskt orienterade typen av politik som betyder att man inte tar någon särskild hänsyn till grupperna, man medger alltså inget särskilt stöd eller representation för religiösa, kulturella och etniska aspekter vid tillämpning av lagar och förordningar säger Dahlström²².

Den andra typen av dimension är *inkluderande/exkluderande* och avser att undersöka om politiken inkluderar minoritetsgrupper eller om de exkluderar dem, med andra ord vad har mottagarsamhället för förbindelse till invandrarna? Vilken relation efterstävlar staten medborgargrupperna emellan? För det är två helt olika saker menar Dahlström. Om en stat för en kulturellt orienterad typ av politik men enbart stödjer majoritetsgrupperna så faller deras invandrapolitik under typen assimilationspolitik. Hade man istället sett till att stödja båda medborgargrupperna med hjälp av en kulturellt orienterad politik så hade det istället fallit under den mångkulturella typen²³.

Tredje och sista dimensionen som omfattar kategorierna *selektiv/generell* handlar om att se vilken slags politik staten brukar för att nå upp till de invandrapolitiska mål som de har satt skriver Dahlström. Selektiv innebär att man riktar politiken till särskilda samhällsgrupper medan de generella är sådana åtgärder som är menade för alla i samhället. Men gränsen

22 Dahlström, 2014, s. 37

23 Ibid. 38-39

mellan vart en selektiv och generell politik går, är ganska svår att stipulera skriver Dahlström. En forskare som också upptäckt detta är Bo Rothstein som är kritisk och menar att de finns ytterligare två aspekter i synen på selektiv/generell välfärdspolitik. Med generell välfärdspolitik menar Rothstein att man kan räkna in välfärd som tilldelas någon utan direkt ekonomisk prövning men även sådan som omfattar alla medborgargrupper²⁴. Carl Dahlström menar därför att villkoren som Rothstein nämner ska vara uppfyllda för att definitionen generella åtgärder ska kunna tillämpas. En selektiv åtgärd är i detta fall mer än att bara behovspröva individen²⁵.

I sin avhandling nämner Dahlström även olika invandrapolitiska åtgärder som partier kan ha. Dessa skiftar beroende på hur dem är utformade och kan tolkas som assimilationsprocesser eller integrationsprocesser.

Nedan kommer ett urval av Dahlströms analyschema som efterföljs av en mer noggrann förklaring till vad de olika invandrapolitiska åtgärderna innebär och hur de tolkas;

Tabell 2.0 Carl Dahlströms invandrapolitiska åtgärder²⁶

Invandrapolitisk åtgärd	Kulturell/ juridisk	Inkluderande/ exkluderande	Selektiv/ generell	Politisk typ
<i>Undervisning i svenska språket</i>	Juridisk	Inkluderande	Selektiv	Assimilation
<i>Informationsverksamhet</i>	Juridisk	Inkluderande	Selektiv	Assimilation
<i>Stöd till invandrarorganisationer</i>	Kulturell	Inkluderande	Selektiv	Integration
<i>Vuxenutbildning</i>	Juridisk	Inkluderande	Generell	Integration
<i>Tolkservice</i>	Juridisk	Inkluderande	Selektiv	Assimilation
<i>Arbetsmarknadsåtgärder</i>	Juridisk	Inkluderande	Selektiv	Assimilation
<i>Modersmålsundervisning</i>	Kulturell	Inkluderande	Selektiv	Integration
<i>Stöd till utsatta boendeyråden</i>	Juridisk	Inkluderande	Selektiv	Assimilation
<i>Kulturstöd</i>	Kulturell	Inkluderande	Selektiv	Integration

24 Rothstein 1994, s.26-27

25 Dahlström 2004, s. 39

26 Dahlström 2004, s. 13

”Undervisning i det svenska språket” krävs för att invandrare ska kunna kommunicera med infödda svenskar Enligt Dahlström och är en grundläggande förutsättning till att kunna anpassa sig till det svenska samhället och ses därför som en assimilationsprocess²⁷.

”Informationsverksamhet” finns på antingen svenska eller något annat språk och syftar till att nyanlända så smidigt som möjligt ska få kunskaper om hur Sverige fungerar och samtidigt kunna anpassa sig till samhällsinstitutionerna även här en åtgärd som räknas som assimilationsprocess²⁸.

”Stöd till invandrarorganisationer” är ett syfte att integrera invandrarna med hjälp av att staten tar ett kulturellt ansvar. På så sätt kan invandrarna behålla sin särart samtidigt som de inkluderas²⁹.

”Vuxenutbildning” är för att integrera invandrarna i samhället och ska finnas tillgänglig för alla såväl svenska som invandrare³⁰.

”Tolkservice” ska finnas för att underlätta kommunikation mellan myndigheter och den enskilde och syftar enligt Dahlström bara till säkerställa att myndigheternas meddelande ska nå fram till individen och inte stärka den kulturella identiteten eller den enskilda gruppen. Därför ses denna invandrapolitiska åtgärd inte som ett led i integrationen utan som ett led i assimileringen³¹.

”Arbetsmarknadsåtgärder” är åtgärder som syftar till att ge invandrare utbildning på arbetsmarknaden, underlätta kontakten med arbetsförmedlingar samt ge olika introduktioner för att de inte ska missgynnas på arbetsmarknaden. En åtgärd som syftar till assimilering av invandrarna³².

”Modersmålsundervisning” ger invandrarna möjligheten att behålla sitt språk, kultur, erfarenheter samt bakgrund. Genom att staten stödjer minoriteter tas ett kulturellt ansvar

27 Dahlström 2004, s. 123

28 Ibid, s. 124-125

29 Ibid, s. 126

30 Ibid, s. 129

31 Ibid, s. 127

32 Ibid, s. 130

eftersom man anser att invandrarkulturen är viktigt och på så sätt är den politiska åtgärden integrerande³³.

”Stöd till utsatta boendeområden” handlar om att kommuner med hög andel invandrare och där invandrarna vill bo i samma boendeområden, ska få stöd av staten. Detta stöd kan vara inom föreningslivet, projektverksamhet och stöd för invandrarna att komma in på arbetsmarknaden eftersom det annars blir lätt att den höga koncentrationen invandrare på ett och samma ställe leder till sämre integration. Åtgärden är av assimileringstyp och huvudsaken är att bryta koncentrationen med hjälp av information³⁴.

”Kulturstöd” består av insatser för att bevara invandrarernas kultur genom att till exempel köpa in böcker till bibliotek på invandrarsspråken med mera³⁵.

3.2. Kritik mot Carl Dahlströms typologisering av invandrarpolitik

Något som jag fann svårt med de åtta olika invandrarpolitiska typerna var att kunna bestämma till vilken kategori av dimensionerna man skulle dela in politiken i, framförallt den sista kategorin som innehöll valalternativen selektiv/generell. En utförligare beskrivning av vad som ingår i varje dimension och dess två kategorier hade varit att föredra så att man på ett mer tydligt sätt kan se vilken sida politiken lutar mest åt. Det är väldigt svårt att veta ifall till exempel ett specifikt parti vidtar några särskilda åtgärder i minoritetsgruppernas intressen ifall partiet i sig inte nämner så mycket om det i sitt partiprogram eller ifall man ska pröva allas rätt att få barnbidrag exempelvis. Mer utförliga definitioner av dimensionerna hade underlättat analysen.

Vad som kan hända när de olika dimensionerna inte är tillräckligt definierade är att man råkar placera det i fel kategori inom en dimension och då blir utgången bland de åtta olika typerna helt annorlunda. Dessutom har man bara texten att utgå ifrån när man gör en textanalys och ifall partiet råkat ”missa” att ta med någon viktig aspekt inom invandrarpolitiken så kan även då resultatet bland de åtta olika typerna bli annorlunda, trots att det kanske inte stämmer överens med partiets ursprungliga åsikter, utan avsaknaden av information kan komma att placera partiet under en invandrarpolitisk typ som de egentligen inte har.

33 Dahlström 2004, s. 128

34 Ibid, s. 136

35 Ibid, s. 126

3.3. Definition av begrepp

3.3.1. Invandrarpolitik

I denna uppsats använder jag begreppet invandrarpolitik enligt Carl Dahlströms definiering. Vilka som får stanna och befinna sig i ett land bestäms med hjälp av begreppet invandringspolitik medan invandrarpolitik är något som kan delas upp i två delar. Den första delen är åtgärder som speciellt har skapats för att lösa ett visst problem som i detta fall rör invandrare som innehar tillstånd att stanna i landet samt deras barn. Den andra delen handlar om alla rättigheter som dessa individer ska få tillgång till genom att de fått bosätta sig i landet. Begreppet invandrarpolitik omfattar alltså allt från undervisning i svenska som är en av de första åtgärderna som vidtas när en person fått uppehållstillstånd till olika stödgrupper för invandrarna, men slutligen också själva introduktionen i det allmänna välfärdssystemet som till exempel landets försäkringssystem med mera³⁶.

3.3.2. Invandrare

Det finns olika definitioner på begreppet invandrare, på Migrationsverkets hemsida står att det ännu inte finns någon riktigt etablerad definition av begreppet ”invandrare”, därför är det viktigt att bestämma exakt vad som menas med invandrare i denna uppsats. En invandrare är en person med utländsk bakgrund/medborgarskap som har flyttat från ett land till ett annat för att bosätta sig, antingen tillfälligt eller permanent. I statistiska sammanhang brukar man räkna utländska personer som är folkbokförda i Sverige för invandrare. Vidare kan man göra indelningarna; födda i Sverige eller födda i utlandet respektive har svenskt eller utländskt medborgarskap³⁷.

3.3.3. Integration

Begreppet integration används för att förklara det förlopp som personer med annat etniskt ursprung än svenskt blir delaktiga i samhället. Det förutsätter kunskaper om olika kulturer, förståelse och ömsesidig respekt mellan människor samtidigt som det medför jämlikhet. Möjligheterna att delta i samhället ska vara lika stora. Minoritetsgrupperna ska få ta lika stor del i samhället som majoritetsgruppen. Integration är inte att ge upp sin egen kultur, sitt sätt att vara eller sina rötter för att få accepteras i samhället tvärt om är det olikheterna som berikar samhället³⁸. Det gäller att ta vara på allas kompetens och vara lyhörd.

36 Dahlström 2004, s. 32

37 www.migrationsverket.se 2014-05-10

38 <http://www.lansstyrelsen.se/gotland/Sv/manniska-ochsamhalle/integration/Pages/index.aspx> 2014-05-10

3.3.4. Assimilering

Assimilering är motsatsen till integration och innebär att en minoritetsgrupp i samhället ger upp sin kultur, sitt sätt att vara etc., för att kulturskillnaderna ska försvinna och jämnas ut samt att man ska ta efter majoritetsgruppen. Det innebär att man som individ ska anpassa sig och styra sitt sätt att vara utefter majoritetsnormer³⁹.

4. Resultat/ Analys

Nedan följer alla riksdagspartiernas invandrapolitiska åsikter från deras respektive parti-, idé-, handlings- samt principprogram. Jag har valt att göra en analys i slutet av varje riksdagspartis redovisade invandrapolitiska åsikter för att på så sätt kunna få en mer överskådlig blick i uppsatsen utan att behöva leta efter svaren på olika sidor i dokumentet. Begreppen som är inom citationstecken i analysdelen förklarar att det är en invandrapolitisk åtgärd enligt Carl Dahlströms teori. För att förklara vilken av de tre olika dimensionerna ett parti har samt vilken av de åtta invandrapolitiska typerna som överensstämmer bäst med partiets åsikter, har jag valt att skriva dessa förklaringar med kursiv stil. I slutet på analysen har jag gjort ett sammanfattande analyschema för respektive parti.

4.1. Socialdemokraternas partiprogram 2013

I jämförelse med de andra partierna är Socialdemokraterna ett av de partier som nämner relativt lite om sina invandrapolitiska åsikter. Det dem nämner i sitt partiprogram från 2013 är att deras mål är en global gemenskap med en demokratisyn som inte har några nationsgränser⁴⁰ och där man i gemenskap med andra människor får möjlighet att utvecklas. Socialdemokraterna vill *ändra det felaktiga synsätt på samhällets klasstruktur* som förstärks av rasismen där man ser fattiga grupper och platser som ett etiskt problem.

Vidare står det att dem är ett antirasistiskt parti med ambitioner att ha en generös och reglerad invandring där man vill erbjuda en trygg tillflyktsort åt människor som tvingas fly från våld och hot⁴¹. Kommunerna ska hjälpa till med insatser som möjliggör egen försörjning, egen bostad samt rätt till utbildning. Det är även alla kommuners ansvar att ta emot flyktingar. Den

39 <http://www.ne.se/assimilation/119521> 2014-05-10

40 Socialdemokraternas partiprogram 2013, s. 5

41 Ibid, s. 13

kulturella mångfalden ska speglas i *kulturinstitutionerna* och *nationella minoriteter* ska ha en möjlighet att genom *stöd* kunna behålla den egna kulturen och utveckla det egna språket⁴².

4.1.1. Analys Socialdemokraterna

Av Socialdemokraternas beskrivning framgår det att man vill ändra den felaktiga synen på samhällets klasstruktur, detta beskrivs som en av Dahlströms invandrapolitiska assimilationsåtgärder vilket innebär att staten skulle ge ”stöd till utsatta boendeområden”. De nämner vikten av kulturinstitutionerna som visar på ”kulturstöd” och räknas av Dahlström som en integrationsprocess. En annan politisk åtgärd som framkommer är ”modersmålsundervisningen” där partiet nämner vikten av att de nationella minoriteterna ska erbjudas möjlighet till att utveckla det egna språket, även denna åtgärd räknas in i integrationstypen.

Vilken av de åtta invandrapolitiska typerna Socialdemokraterna ska placeras in i anser jag att åtgärderna som partiet har är *kulturellt* inriktade eftersom staten tar ansvar för de olika kulturella tillhörigheter som finns i samhället. Minoritetsgrupper *inkluderas* genom att speciell hänsyn tas till modersmålsundervisning bland annat samt att de har en *selektivt* inriktad politik vilket innebär att minoritetsgrupper har särskild goda villkor, vilket framkommer då den extra insatta modersmålsundervisningen gäller enbart för invandrare och inte alla. Enligt mina tolkningar av Dahlströms åtta invandrapolitiska typer hamnar Socialdemokraternas invandrapolitik under den *mångkulturella* typen med sin kombination av *kulturell-inkluderande-selektiv* som innebär särskilt goda villkor för minoritetsgrupper, t.ex. bidrag till invandrargrupper.

Invandrapolitisk åtgärd	Assimilation/integration	Typ av politik
<i>Kulturstöd</i>	Integration	<i>Mångkulturell politik</i>
<i>Modersmålsundervisning</i>	Integration	
<i>Stöd till utsatta boendeområden</i>	Assimilation	

4.2. Moderaternas handlingsprogram 2013

Moderaterna har ett ganska långt avsnitt om migration och integration i sitt handlingsprogram från 2013. De lyfter ett av samhällets nuvarande problem där ungdomar och utrikes födda har

42 Socialdemokraternas partiprogram 2013, s. 33

svårare än andra att få jobb. Problemet ska lösas genom att aktivt stötta dessa grupper med *insatser* som ska samordnas mellan relevanta aktörer genom att bland annat *sänka trösklarna till anställning* genom understödda anställningar. Vidare i handlingsprogrammet står att Sverige ska präglas av en human asylpolitik med ett rättssäkert och ett tydligt reglerat mottagande där varje person har rätt till att få sina asylskäl prövade. Möjligheterna att ta sig in till Sverige och övriga Europa ska förbättras samtidigt finns behovet att stimulera människor till återvandring till hemländerna⁴³.

Dagens integration har brister främst på grund av dåliga strukturer och system. Nyckeln till god integration är att kunna försörja sig själv och därför ska integrationsproblemen lösas genom att förstärka drivkrafterna att arbeta, satsa på skolorna i utsatta områden genom fler resurser, förbättra villkoren för företagande samtidigt som man kämpar aktivt med att arbeta mot diskriminering. *Introduktionen i Sverige* bör återspegla värderingar som är viktiga i det svenska samhället så som jämlikhet, mångfald, öppenhet samt vikten av att alla som kan ska arbeta. Det ska vara lättare att validera sina tidigare kunskaper när man kommer till Sverige och på så sätt ska Sverige kunna ta tillvara på all kompetens bättre⁴⁴. Nyanlända ska därför få kunskaper i hur samhället fungerar samt det svenska språket bland annat genom att *SFI-undervisningen ska förbättras* och ha en starkare koppling till arbetsmarknaden.

Skolan ska vara bra för barnen, bostaden ska ingiva trygghet och det finns en inriktning att *nyanlända ska få jobb* genom stöd till företag, instegsjobb, mentorskap och rådgivning. Moderaterna tycker att rimliga krav för att söka asyl på anknytning är att familjen i Sverige ska ha egen bostad samt kunna försörja sig själva. Sverige ska fortsätta byggas på värderingar som är typiskt svenska och den svenska identiteten är något som går att tillgängliggöra sig genom att man lever och verkar i Sverige⁴⁵. En viktig grundsten för integration handlar om ömsesidig nyfikenhet där människor genom eget arbete blir en del av sitt nya land, får kunskaper om kulturen samt i språket.

4.2.1. Analys Moderaterna

I Moderaternas handlingsprogram lyfter partiet vikten av ”arbetsmarknadsåtgärder” som innebär att vissa särskilda stödåtgärder riktas endast mot invandrarna. Detta går under den politiska typen assimilation enligt Dahlströms teori. Vidare tycker partiet att ”SFI-undervisningen” ska förbättras som också är en invandrapolitisk åtgärd som faller under assimileringstypen. Genom ”informationsverksamheten” vill partiet introducera invandrarna i

43 Moderaternas handlingsprogram 2013, s. 11

44 Ibid, s. 12

45 Ibid, s. 11-12

hur det svenska samhället fungerar, detta är också en process inom assimileringen. Av det som framkommer hittas inget tydligt exempel som överensstämmer med sådana invandrapolitiska åtgärder som leder till integration enligt Dahlströms teori i Moderaternas handlingsprogram.

Av Moderaternas invandrapolitik framkommer det inte att partiet skulle ha en kulturellt orienterad politik som ger särskilt stöd eller representation för varken religiösa eller kulturella grupper när de tillämpar nya lagar. Om man enligt Dahlström för en kulturellt orienterad politik så försöker man aktivt bevara olikheterna, vilket inte framkommer i något tydligt exempel i partiets program. Därför hamnar Moderaterna under den *juridiskt* orienterade politiken. Vidare nämner de inga särskilda åtgärder i form av stöd till minoritetsgrupperna och faller därför in under den *exkluderande* typen och även under kategorin som omfattar den *generella* politiken eftersom partiet inte tillämpar några selektiva åtgärder.

Kombinationen *juridisk-exkluderande-generell* sätter Moderaterna under den *nationellt universalistiska politiken* som innebär att alla som är medborgare ska få stöd utan särskild prövning, t.ex. barnbidrag knutet till medborgarskap.

Invandrapolitisk åtgärd	Assimilation/integration	Typ av politik
<i>Arbetsmarknadsåtgärder</i>	Assimilation	<i>Nationell universalistisk politik</i>
<i>Informationsverksamhet</i>	Assimilation	
<i>Undervisning i svenska språket</i>	Assimilation	

4.3. Miljöpartiets partiprogram 2013

Miljöpartiet är stolt över att vara det mest öppna parti när det gäller migration i Sverige. Partiet nämner vikten av att människor som anländer till Sverige snabbt ska få kontakt med skolan, vården samt arbetsmarknaden. Detta ansvar ska fördelas mellan staten och kommunerna, där flyktingmottagandet ska vara likvärdigt. Undervisningen i skolan ska ha en global utgångspunkt där *ämnesundervisning på modersmålet* ska vara tillgängligt. Andra modersmål ska ses som en fördel och alla nyanländas tidigare erfarenheter inom arbetsmarknaden, skolan, språket och övriga kompetenser ska tas till vara efter bästa förmåga. *Maten i skolan* ska vara bra och medicinska, *etniska eller religiösa skäl* ska tas i beaktning. De som har en utbildning utomlands ska kunna validera samt komplettera den vid behov genom att erbjudas en *högkvalitativ svenskundervisning*. *Antidiskrimineringsbyråer*

tillsammans med en stark lagstiftning och en diskrimineringsombudsman ska införas för att motverka rasism och strukturell diskriminering⁴⁶.

Miljöpartiet nämner även de fem *nationella minoriteterna* i Sverige som består av samer, judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar och hur viktigt det är att *stärka och respektera minoriteternas kultur och språk*.

När det kommer till flyktingpolitiken vill Miljöpartiet skapa fler lagliga vägar för människor som vill invandra till Europa, alla ska få en möjlighet att fly till EU och få sina asylskäl prövade där de befinner sig, utan att behöva skickas runt mellan länderna. Alla ska kunna flytta, arbeta, leva och välja vart dem vill bo, inget land ska välja sina invånare. Deras vision är en värld utan gränser. En av de grundläggande rättigheterna för partiet är att man ska kunna arbeta vart man vill och ha *lika stora chanser på arbetsmarknaden* som andra personer i landet därför ska Sverige vara öppet för arbetskraftsinvandring. Cirkulär migration har flera positiva effekter både för mottagarlandet men också avsändarlandet.⁴⁷

Det ska vara lättare att söka uppehållstillstånd direkt från Sverige och anknytningsärenden tillsammans med medicinska ärenden ska väga tyngre än vad de gör idag⁴⁸.

4.3.1. Analys Miljöpartiet

Miljöpartiet nämner ganska mycket om invandrarpolitik i sitt partiprogram från 2013. Partiet vill kunna erbjuda ”modersmålsundervisning” som ses som en integrationsprocess enligt Dahlström. De nämner även flera andra invandrarpolitiska åtgärder så som ”arbetsmarknadsåtgärder” och åtgärder inom ”vuxenutbildningen”. Den första åtgärden ses som assimilationstyp medan den andra är en integreringstyp. Vidare tolkas Miljöpartiets önskan att ha antidiskrimineringsbyråer som en åtgärd där man vill ”stödja invandrarorganisationer” genom att låta staten ta ett kulturellt ansvar för att integrera invandrarna efter bästa förmåga samtidigt som invandrarna kan behålla sin kultur och identitet. Därför räknas ”kulturstöd” också in som en invandrarpolitisk åtgärd som Miljöpartiet har enligt Dahlströms teori och förklaras även här som en process mot integreringen.

46 Miljöpartiets partiprogram 2013, s. 37

47 Ibid, s. 36

48 Ibid, s. 37

Eftersom Miljöpartiet nämner mycket om minoriteters rätt att bevara språket och kulturen, rätten att kunna få specialkost efter etniska skäl samt antidiskrimineringsbyråer som ska bekämpa strukturell diskriminering så framgår det ganska tydligt att de för en *kulturellt* orienterad politik. Partiet försöker att efter bästa förmåga ta tillvara på olikheterna genom att ta ett ansvar för både minoritets- men också majoritetsgrupperna. Vilket i nästa steg redan sätter den under den *inkluderande* politiken, eftersom minoritetsgrupperna inkluderas. Den sista dimensionen selektiv/generell politik är svår att avgöra då partiet inte nämner preciserat hur deras politik är riktad, om den är riktad generellt till alla i samhället eller om den bara riktar in sig på särskilda samhällsgrupper. Men eftersom de nämner ett flertal aktiva integrationsåtgärder tolkar jag det som att de för en *selektivt* orienterad politik i enlighet med Dahlströms teori. Just den sista dimensionen är lite diffus, och förklaras inte så utförligt av Carl Dahlström heller.

Miljöpartiet för med andra ord en *mångkulturell politik* som framkommer av de olika dimensionernas kombination; *kulturell-inkluderande-selektiv*.

Invandrapolitisk åtgärd	Assimilation/integration	Typ av politik
<i>Kulturstöd</i>	Integration	<i>Mångkulturell politik</i>
<i>Modersmålsundervisning</i>	Integration	
<i>Arbetsmarknadsåtgärder</i>	Assimilation	
<i>Vuxenutbildning</i>	Integration	
<i>Stöd till invandrarorganisationer</i>	Integration	

4.4. Folkpartiets partiprogram 2013

Om man ser till ”mängden” text som riksdagspartierna nämner om invandrapolitik, så ligger Folkpartiet tillsammans med Sverigedemokraterna på första plats. Partiet vill ge alla nyanlända elever tidig *hjälp i svenska språket* och andra särskilda insatser. De som har annat *modersmål* ska ha möjligheter att utvecklas inom språket. *Myndigheter ska ha flerspråkig service*. Folkpartiet kämpar för att göra Sverige till ett öppet land och att alla som diskrimineras ska få upprättelse⁴⁹. För att bekämpa diskriminering inom samhället så måste man ha ett aktivt och målmedvetet arbete. De svenska fem *minoriteternas ställning ska*

⁴⁹ Folkpartiets partiprogram 2013, s. 18

upprätthållas samt ge minoritetsspråken möjlighet att användas inom myndigheter. Man ska kämpa för att bevara dessa minoritetsgruppers ställning inom språket, kulturen och medieutbudet.

Folkpartiet vill ha en värld utan gränser där människor kan röra sig fritt eftersom att stängda gränser bidrar till att göra världen fattigare. Det ska vara lättare att få visum samt för tredjelandsmedborgare att invandra till EU och ansvaret att ta emot flyktingar ska fördelas jämnare mellan länderna så att fler kan söka asyl, detta gäller även kvotflyktingar. För länder som inte följer en rättssäker asylprocess ska sanktioner utdömas. Ett långsiktigt mål som partiet har är att kravet på visum ska avskaffas helt. Det ska finnas trygga och lagliga vägar att ta sig in i EU för flyktingar. Människor ska själva bestämma vart de vill bo, söka skydd samt arbeta och arbetskraftsinvandringen ska tas till vara på bästa sätt. Man ska locka kunniga människor att invandra till Sverige och bidra med sina kunskaper och sin kompetens⁵⁰.

Det ska inte vara svårt att starta företag för den som kan försörja sig under tiden i Sverige och arbetsuppehållstillståndet ska kunna sökas när man befinner sig i Sverige. Det ska även bli lättare att förlänga sitt uppehållstillstånd samt byta spår vid ansökan om uppehållstillstånd till arbetstillstånd. Är man utlandsstudent ska man ha rätt att efter sin utbildning kunna söka arbete i landet. Något som är viktigt för Folkpartiet är att EU ska ha en gemensam och human flyktingpolitik som gäller alla medlemsländer och att invandringen till Sverige under en överskådlig tid ska vara reglerad. Försörjningskrav ska gälla för anhörighetsinvandring men inte för återförening mellan barn och föräldrar samt för flyktingar och skyddsbehövande personer som kommit till Sverige och vill ta hit sin närmaste familj. Det ska tas särskild hänsyn till ensamkommande barns asylskäl och kvalitetsgranskningar ska finnas på alla av- och utvisningar för att undvika förnedrande behandling. De barn som är födda i Sverige ska få det lättare att få uppehållstillstånd⁵¹.

Papperslösa, det vill säga *människor utan tillstånd i Sverige ska ha samma rättigheter* som alla andra till skola, sjukvård samt skydd mot exploatering⁵². Folkpartiet ser integrationen som en ömsesidig process där man räknar arbete och svenska språket som den viktigaste faktorn till att snabbast integreras in i samhället. Alla nyanlända ska genomgå en *obligatorisk*

50 Folkpartiets partiprogram 2013, s. 18-19

51 Ibid, s. 17

52 Ibid, s. 17

*samhällsutbildning*⁵³ och den som lär sig de grundläggande kunskaperna i svenska tidigt kan även få söka medborgarskap utefter det.

4.4.1. Analys Folkpartiet

Folkpartiet tar upp väldigt många av Carl Dahlströms invandrapolitiska åtgärder i sitt partiprogram. Många av åtgärderna inkluderar språket på ett eller annat sätt. Bland annat vill Folkpartiet utöka möjligheterna för invandrare att utvecklas inom sitt ”modersmål” samt erbjuda ”tolkservice” inom myndigheter men också ge tidig hjälp med ”undervisning i det svenska språket”. De två sistnämnda åtgärderna är ett led i assimileringen medan den första är ett led i integreringen.

Folkpartiet vill även ha en obligatorisk ”informationsverksamhet” som syftar till att nyanlända ska tidigt kunna lära sig de grundläggande kunskaperna om det svenska samhället. Även denna åtgärd räknas till assimileringprocessen.

Vidare nämner partiet vikten av att värna om det ”kulturella” och språkliga i de nationella minoriteterna i Sverige vilket räknas som integreringsprocess. Detta placerar därför partiet under den *kulturellt* orienterade politiken. De värnar extra mycket om minoritetsgrupperna i landet och hamnar därför under den *inkluderande* dimensionen. Den sista dimensionen tolkar jag som *generell* eftersom partiet vill att alla i Sverige ska ha samma rättigheter såväl svenska medborgare som papperslösa. Kombinationen av dimensionerna *kulturell-inkluderande-generell* gör att Folkpartiet har en invandrapolitik av typen *identitetspolitik*.

Invandrapolitisk åtgärd	Assimilation/integration	Typ av politik
<i>Modersmålsundervisning</i>	Integration	<i>Identitetspolitik</i>
<i>Tolkservice</i>	Assimilation	
<i>Undervisning i svenska språket</i>	Assimilation	
<i>Kulturstöd</i>	Integration	

4.5. Centerpartiets idéprogram 2013

I sitt idéprogram har Centerpartiet ett ganska så kort avsnitt om partiets invandrapolitik. De har som mål att ha en generös och human invandringspolitik där öppna gränser och fri

53 Folkpartiets partiprogram 2013, s. 19

rörlighet stärker kontakten mellan olika delar av världen och är ett mål att sträva efter⁵⁴. Det ska vara självklart att kunna flytta mellan vilka länder man vill. Sverige är beroende av ett mångkulturellt samhälle med en välutbildad arbetskraft som ger landet konkurrenskraftig styrka. Migrationen till Sverige har inte tillfört annat än positiva effekter såväl ekonomiska som kulturella och därför vill partiet stärka arbetskraftsinvandringen för att som land utvecklas ytterligare⁵⁵. *Arbetsmarknaden ska förbättras* så att de som inte kan språket lika bra, har annan etnicitet eller inte etablerat sig fullt ut i samhället fortfarande har en chans att komma in i arbetslivet. Kompetensen ska tas till vara på bättre. Nyanlända som vill bo på samma ställe som andra av samma etniska ursprung ska få göra de för att de vill, inte för att de måste. Kommunerna ska arbeta *aktivt för att underlätta bostadsmarknaden* för nyanlända. Ett aktivt arbete ska drivas för att strukturell rasism, diskriminering och intolerans ska motverkas⁵⁶.

4.5.1. Analys Centerpartiet

Centerpartiet har genom sina invandrapolitiska åtgärder ”arbetsmarknaden” som ett fokus där ett aktivt stöd ska ges för att man så lätt som möjlig ska kunna komma in i arbetslivet. Detta tolkas som en assimileringprocess. Staten ska kämpa för ett ”aktivt stöd av utsatta boendeområden” vilket också räknas till assimilering enligt Dahlströms teori. Det framgår inte av partiprogrammet att Centerpartiet kämpar för att bevara olikheterna i samhället och på så sätt för en kulturell politik, utan istället passar den *juridiskt* orienterade dimensionen bättre. Man nämner alltså inga särskilda stödåtgärder till religiösa och kulturella aspekter vid tillämpning av nya lagar och förordningar. Inga särskilda åtgärder tas heller för minoritetsgrupperna av vad som framgår i idéprogrammet, så därför blir det en *exkluderande* dimension som tillsammans med den tredje och sista dimensionen *generell* världspolitik placerar Centerpartiet under den *nationellt universalistiska politiken*.

Invandrapolitisk åtgärd	Assimilation/integration	Typ av politik
<i>Arbetsmarknadsåtgärder</i>	Assimilation	<i>Nationell universalistisk politik</i>
<i>Stöd till utsatta boendeområden</i>	Assimilation	

54 Centerpartiets idéprogram 2013, s. 6

55 Ibid, s. 19

56 Ibid, s. 19

4.6. Sverigedemokraternas principprogram 2011

Sverigedemokraternas hjärtefråga är just invandrapolitiken och det ges ett ganska stort utrymme inom ämnet i deras principprogram från 2011. Partiet ser en gemensam nationell och kulturell identitet något som det viktigaste grunderna för en väletablerad demokrati. För att sammanhållningen och den nationella identiteten ska vara så stark som möjligt ska de kulturella, religiösa och *språkliga skillnaderna vara minimala* i ett samhälle⁵⁷. Partiet nämner före detta Jugoslavien som ett exempel på att det blir katastrofala följder om allt för många av de tidigare nämnda skillnaderna existerar i en nation. Däremot vill man *bevara några* av minoriteterna som finns i Sverige där de allmänna assimileringsskraven inte ska gälla. Detta *gäller för samerna, tornedalsfinska nationerna samt finlandssvenskarna*⁵⁸. Som infödd svensk räknar Sverigedemokraterna den som är född i Sverige av svensktalande föräldrar med svensk eller nordisk identitet eller som i en tidig ålder blev adopterad till Sverige med tidigare nämnda uppfyllda kriterier⁵⁹.

Sverigedemokraterna vill kraftigt begränsa invandringen men är inte helt emot den såvida den inte hotar den svenska identiteten, tryggheten och välfärden. En av de största orsakerna till varför invandringen ska begränsas kraftigt är att assimileringssprocessen blir större ju mer de ursprungliga kulturerna och identiteterna skiljer sig från svenskarnas. Processen är svår och assimilerad blir man först när man lever utefter den svenska kulturen, talar flytande svenska, uppfattar den svenska kulturen och sig själv som ett samt känner större lojalitet mot Sverige än med något annat land menar partiet.⁶⁰ Vidare säger sig Sverigedemokraterna vara *starka motståndare till mångkulturalism* då det är irrelevant för ett samhälle att ha vilt skilda parallellt existerande kulturer eftersom det bara kommer leda till segregering, motsättningar, ökat rotlöshet och minskad välfärd som följd. Istället är *målet den assimilationspolitik* som Sverige hade fram till år 1975 där huvudsyftet var att man ska ge upp sin identitet och kultur och istället *ta seden dit man kommer*⁶¹. Därför ska allt *stöd* som idag går till att *bevara det svenska kulturarvet öka* och allt som staten och kommunerna idag ger till att *stärka invandrades ursprungliga identitet och kultur dras in*. En nyanländ bär själv ansvaret att anpassa sig till det svenska samhället och ska erbjudas validering av sin utbildning från hemlandet, *kunskap i det svenska språket, svensk kultur, svensk historia och svenska lagar*⁶².

57 Sverigedemokraternas principprogram 2011, s. 6

58 Ibid, s. 14

59 Ibid, s. 15

60 Ibid, s. 15

61 Ibid, s. 21

62 Ibid, s. 22

Den omfattande invandringen från avlägsna länder idag har sammanlagt fört med sig negativa effekter i form av både sociala och ekonomiska.

Partiet betonar att söka uppehållstillstånd inte är desamma som att bli beviljad uppehållstillstånd, därför ska man begränsa permanenta uppehållstillstånd och istället satsa på att aktivt och generöst hjälpa flyktingar på plats i närhet till krisområdena samt med tillfälliga uppehållstillstånd under tiden de livshotande konsekvenserna varar och även ha ett generöst stöd till de som önskar återvända till hemlandet⁶³. På så sätt kan man hjälpa många fler. Man är *emot arbetskraftsinvandring* då man menar att utvecklingsländerna inte mår bra av att förlora den unga och välutbildade befolkningen.

4.6.1. Analys Sverigedemokraterna

Sverigedemokraterna nämner inga särskilda politiska åtgärder som ska integrera invandrarna in i samhället, istället säger dem att målet är att föra en assimileringspolitik likt den Sverige hade innan 1975. Partiet vill att de språkliga skillnaderna ska vara minimala, vilket tolkas som att de är helt emot att erbjuda undervisning på modersmål för att bevara det språkliga skillnaderna. Samtidigt säger partiet att man vill värna om de nationella minoriteterna, där man endast nämner samerna, tornedalingarna och finlandssvenskarna, men man nämner inte judarna och romerna som en grupp som man ska värna om och som faktiskt också är en minoritetsgrupp i Sverige. Av de tidigare riksdagspartier som har talat för en politik där särskild hänsyn ska tas till minoritetsgrupperna har samtliga nämnt fem nationella minoriteter i Sverige där judar och romer räknas som två av dem. Därför anser jag att partiet selektivt väljer vilka minoriteter som ska tas i beaktning och inte därför kan räknas in som att de för en minoritetspolitik. Som invandrapolitiska åtgärder vill Sverigedemokraterna stärka och bevara det svenska kulturarvet genom ”informationsverksamhet” samt ge ”undervisning i det svenska språket” vilket enligt Dahlström räknas som assimileringståtgärder.

När det kommer till att bestämma vilken av de åtta politiska typerna partiet har förekommer det svårigheter med att bestämma till vilken dimension partiet tillhör. Den kulturella syftar till att bevara kulturella, etniska och religiösa aspekter och det vill partiet förvisso göra men endast med det som de anser från början som ”svenskt” då extra ekonomiskt stöd skulle sättas in för att bevara det svenska kulturarvet. Enligt mina tolkningar stämmer partiets åsikter bättre in med den *juridiska* dimensionen då ingen särskild politik förs för att representera de kulturella olikheterna även om det i detta fall tas särskild hänsyn till den svenska kulturen.

63 Sverigedemokraternas principprogram 2011, s. 23

Även i nästa instans finns svårigheter med att bestämma ifall de för en inkluderande politik som räknar med minoriteterna, eller ifall de för en exkluderande politik och inte tar någon särskild hänsyn till minoritetsgrupper utan ser till majoritetsgruppernas bästa. Om man ändå måste välja någon av dimensionerna så passar den exkluderande dimensionen in bättre, eftersom jag tolkar det som att majoriteten av Sveriges befolkning är etniska svenskar och det är dem man värnar mest om och ingen större hänsyn tas till majoritetsgrupper när partiet för sin politik överlag. Därför placeras Sverigedemokraterna under den *exkluderande* dimensionen trots att dem nämner att de vill värna om enskilda minoritetsgrupper så uppfyller de inte alla de krav för att räknas in under den inkluderande dimensionen enligt Dahlströms teorier.

Den sista dimensionen passar partiet bäst under den *selektiva* politiken. Eftersom selektiv politik syftar till att rikta politiken till särskilda samhällsgrupper vilket jag tolkar att Sverigedemokraterna gör och det till alla som är i majoritet nämligen svenskarna. De tre kombinationerna placerar Sverigedemokraterna under den *nationellt residualistiska politiken* enligt Dahlströms åtta invandrapolitiska typer. Vilket innebär att alla som är medborgare i landet ska få stöd, efter särskild prövning, exempelvis socialbidrag som är knutet till medborgarskap.

Invandrapolitisk åtgärd	Assimilation/integration	Typ av politik
<i>Undervisning i svenska språket</i>	Assimilation	<i>Nationell residualistisk politik</i>
<i>Informationsverksamhet</i>	Assimilation	

4.7. Vänsterpartiets partiprogram 2012

Vänsterpartiet har ett ganska kort invandrapolitiskt avsnitt i sitt partiprogram. De vill jobba för att få bort den strukturella diskrimineringen som man kan stöta på allt från jobbansökningar till krogköer och som även påverkar hela bostadsområden, där levnadsstandarden och tillgången för utbildning och välfärd är ojämnt fördelade. Vänsterpartiet vill få bort ”vi” och ”dom” tänket. Man ska *kämpa aktivt* för att *få bort alla rasistiska rörelser*, tvångsassimilering och förtryck av nationella minoriteter. Sverige ska arbeta aktivt för att *bevara de nationella minoriteterna* det vill säga att stärka samers, sverigefinnars, tornedalingars, romers och judars rättigheter till eget *kulturarv*, språk och religion. Det ska vara lättare att använda sig utav sitt *eget modersmål* i kontakt med myndigheter samt inom vård och omsorgen. *Utbildningar i de nationella*

minoritetsgruppernas språk, kultur samt kulturarv bör utvecklas. Tillhör man en nationell minoritet ska man ha alla möjligheter att även kunna påverka beslut som rör ens egna samhällsområden och intressen. Det är ett krav för att demokratin ska kunna fungera⁶⁴.

4.7.1. Analys Vänsterpartiet

Som en av de invandrapolitiska åtgärderna som Vänsterpartiet har och som syftar till att integrera är "kulturstödet". Man kämpar för att det ska bli lättare att använda sitt modersmål, genom "modersmålsundervisningar" som också är ett led i integreringsprocesser. Vänsterpartiet tar ett kulturellt ansvar för rätten att bevara minoritetsgruppernas kulturarv och språk vilket räknas som den åtgärd som "stödjer invandrarorganisationer" och som är av typen integrering enligt Dahlströms teorier om invandrapolitiska åtgärder. Vänsterpartiet för därför en *kulturellt* orienterad politik som *inkluderar* minoritetsgrupperna i samhället och som är av *selektiv* typ. Eftersom Vänsterpartiet värnar så mycket om minoritetsgruppernas rättigheter placeras deras riktning av politik in under den selektiva dimensionen. Detta gör att minoritetsgrupper har särskild goda villkor inom politiken genom t.ex. bidrag till invandrargrupper. Partiets politiska typ blir då den *mångkulturella politiken*.

Invandrapolitisk åtgärd	Assimilation/integration	Typ av politik
<i>Kulturstöd</i>	Integration	<i>Mångkulturell politik</i>
<i>Modersmålsundervisning</i>	Integration	
<i>Stöd till invandrarorganisationer</i>	Integration	

4.8. Kristdemokraternas principprogram 2012

Kristdemokraterna har ett relativt långt stycke om sina invandrapolitiska åsikter. I programmet framgår att ett samhälle enligt Kristdemokraterna måste ha en gemensam etisk grund som respekteras av både majoritetsbefolkningen men också minoritetsgrupperna för att ett mångkulturellt samhälle ska kunna fungera⁶⁵. Något som skapar en stark identitet är *kännedom om Sveriges historia* till det nutida samhället både för svenskfödda men också för invandrare⁶⁶. De vill ha en human och generös flyktingpolitik där humanitära skäl och individers skyddsbehov ska väga tungt och där samarbetet med andra stater ska öka eftersom

64 www.vansterpartiet.se/material/partiprogram/ 2014-05-15

65 Kristdemokraternas principprogram 2013, s. 101-102

66 Ibid, s. 101

asyl- och invandringspolitiken är gränsöverskridande områden inom politiken. Tidig information ska ges om återetableringsstöd.

Partiet lyfter integrationspolitiken där samhället ska präglas av möjligheter och friheter för *individerna att själv bestämma och organisera egna sammanslutningar, starta skolor på etisk grund* och så vidare. Skolbarn ska ha möjligheter att få *undervisning i sitt hemspråk* för att på så sätt berika Sverige med språklig kompetens⁶⁷. *Studierna i svenska språket* ska individanpassas och kombineras *med arbetsrelaterad praktik* för att underlätta integrationsprocessen. Man ska alltid se till asylsökandes hälsoproblem, barnets bästa och att inte skilja familjemedlemmar åt, därför får inte heller sådana utvisningsbeslut fattas. Asylprocessen ska vara rättssäker där man vill öka möjligheterna för medlemmar av *frivillighetsorganisationer med lämpliga kunskaper* inom asylpolitiken att kunna vara med på asylutredningarna och handläggningstiderna ska kortas ner genom att öka resurserna inom området⁶⁸. Alla invandrare ska ha samma friheter och rättigheter som övriga medborgare, där bland annat rätten att utöva sin religion och rätten att bosätta sig vart man ses som grundläggande. Man ska även *stärka nationella minoritetsgruppernas språk och kultur* där gruppernas intressen ska tas i beaktning på alla nivåer. Samer, sverigefinnar, tornedalingar, romer och judar ska erkännas etniskt och språkligt inom samhället⁶⁹.

4.8.1. Analys Kristdemokraterna

Kristdemokraterna tar upp många av Dahlströms invandrapolitiska åtgärder i sitt principprogram. "Informationsverksamheter" är en av partiets åtgärder för att invandrarna ska få kunskap och kännedom om Sveriges historia och är enligt Dahlström en assimileringsprocess. Vidare vill man öka möjligheterna för frivillighetsorganisationer som är en av de åtgärderna som syftar till att ge "stöd till invandrarorganisationer" och som hör till typen integrering. Genom att ha "kulturstöd" för att bevara minoriteters kulturarv och språk, har man ytterligare en invandrapolitisk åtgärd som syftar till en integreringsprocess. Arbetsrelaterad praktik som Kristdemokraterna lyfter, relaterar jag till åtgärden "vuxenutbildning" som också enligt Dahlström räknas till den integrerande typen av åtgärd. "Undervisning i svenska språket" tycker partiet är viktigt för att underlätta i integrationsprocessen, men som tidigare nämnt, i teoridelen, är det en assimileringsprocess enligt Dahlström då det endast syftar till att invandrare ska kunna kommunicera med infödda

67 Kristdemokraternas principprogram 2013, s. 102

68 Ibid, s. 103

69 Ibid, s. 104

svenskar, något som invandrare gör för att anpassa sig och räknas därför in under assimilationen.

Kristdemokraterna för en *kulturellt* orienterad politik där särskilda insatser tas för att bevara de olika gruppernas olikheter i samhället. Genom att inkludera minoritetsgrupper i sin politik hamnar Kristdemokraterna under den *inkluderande* dimensionen och eftersom man riktar sin politik särskilt mycket till minoritetsgruppernas intressen så hamnar partiet under den sista dimensionen som innebär att partiet för en *sektiv* politik något som resulterar i att partiet för en *mångkulturell* typ av politik.

Invandrarpolitisk åtgärd	Assimilation/integration	Typ av politik
<i>Kulturstöd</i>	Integration	<i>Mångkulturell politik</i>
<i>Vuxenutbildning</i>	Integration	
<i>Undervisning i svenska språket</i>	Assimilation	
<i>Stöd till invandrarorganisationer</i>	Integration	
<i>Informationsverksamhet</i>	Assimilation	

5. Slutsats

Syftet med min uppsats var ta reda på hur de svenska riksdagspartiernas invandrarpolitik skiljer sig åt. Frågorna som jag ställde mig löd;

- *Vilken typ av invandrarpolitik har riksdagspartierna enligt Carl Dahlströms teori?*
- *Vilka invandrarpolitiska åtgärder har partierna i sina program?*
- *Är partierna för integration eller för assimilation?*
- *Skiljer sig Sverigedemokraternas åsikter från de andra partierna, och i så fall hur?*

De åtta riksdagspartierna som jag undersökte var; *Socialdemokraterna, Moderaterna, Miljöpartiet, Folkpartiet, Centerpartiet, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna.*

- *Vilken typ av invandrarpolitik har riksdagspartierna enligt Carl Dahlströms teori?*

Resultatet visar att fyra av totalt åtta riksdagspartier har en invandrarpolitik som räknas under den *mångkulturella* typen enligt Carl Dahlströms teori. De fyra partierna är Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet, samt Kristdemokraterna. Den mångkulturella politiken innebär att man inkluderar minoritetsgrupperna i samhället genom en selektiv politik som ger grupperna särskilt goda villkor. Det kan handla om att minoritetsgrupperna undantas från viss lagstiftning eller får ett särskilt stöd via organisationer med mera.

Två av partierna har en invandrarpolitik som beskrivs som en *nationell universalistisk politik* enligt Dahlström. Dessa två är Moderaterna och Centerpartiet. Den nationellt universalistiska typen innebär att alla individer i ett samhälle har rätt till ekonomisk eller socialt stöd utan att behöva genomgå en särskild behovsprövning, det enda kravet är att man är medborgare i landet.

Folkpartiet har en invandrarpolitik som kan beskrivas som identitetspolitik och innebär att tillgången till stöd ska vara samma för alla. Det som motiverar stödet är att man deltar i en identitetsskapande gruppgemenskap som t.ex. stöd till olika trossamfund. Ett annat exempel är att man ger kulturstöd till både minoritetsgrupperna och majoritetsgrupperna på samma villkor.

Sverigedemokraterna har en *nationell residualistisk* invandrarpolitik som betyder att socialt och ekonomisk Stöd ges efter särskild prövning men enbart till dem som är medborgare i landet. Utan medborgarskap exkluderas man från landets välfärdssystem. Men trots att man innehar ett medborgarskap så ska en särskild prövning ändå ske. Till exempel ett socialbidrag som är knutet efter medborgarskap och behov.

- *Vilka invandrarpolitiska åtgärder har partierna i sina program?*
- *Är partierna för integration eller för assimilation?*

Socialdemokraterna nämner tre invandrarpolitiska åtgärder varav två räknas som integrationsinriktade åtgärder. Då det är fler integrationsåtgärder än assimilationsåtgärder kan man dra slutsatsen att Socialdemokraterna är positiva till att integrera invandrare.

Moderaterna tar även dem upp tre invandrarpolitiska åtgärder i sitt idéprogram där alla är assimilationsinriktade. Slutsatsen blir att de är för en assimilationsinriktad politik enligt Dahlström.

Miljöpartiet har fem invandrapolitiska åtgärder i sitt partiprogram varav fyra är av integrationstyp, vilket visar att partiet ser integrationen som ett tillvägagångssätt inom invandrapolitiken.

Folkpartiet nämner fyra åtgärder där det finns lika många integrationsåtgärder som assimilationsåtgärder.

Centerpartiet tar endast upp två invandrapolitiska åtgärder där båda syftar till assimilation.

Vänsterpartiet är positivt till integrationen och har i sitt partiprogram tre åtgärder som alla syftar till att integrera invandrarna.

Sverigedemokraternas uppfattningar är att assimilera invandrarna, vilket framgår genom de två invandrapolitiska åtgärderna dem nämner där båda är av typen assimilation.

Kristdemokraterna har fem invandrapolitiska åtgärder i sitt principprogram där majoriteten av åtgärderna syftar till integration.

Ett samband som går att se hos samtliga partier förutom Vänsterpartiet är att alla har en invandrapolitisk åtgärd som syftar till att assimilera invandrare i samhället. De flesta av dem (fyra stycken) genom undervisning i svenska språket eller genom arbetsmarknadsåtgärder. Moderaterna och Centerpartiet säger sig vara för integration i sina respektive partiprogram men har endast nämnt invandrapolitiska åtgärder som syftar till assimilering av invandrare.

Nedan följer ett analyschema som sammanfattar vilka invandrapolitiska åtgärder partierna nämner i sina respektive politiska program. Markeringen "I" står för åtgärder som är integrationsinriktade och "A" står för assimilationsinriktade åtgärder.

Invandrapolitiska åtgärder där majoriteten är genom I= integration	Invandrapolitiska åtgärder där majoriteten är genom A= assimilation	Invandrapolitiska åtgärder där lika många är för integration som för assimilation
<u>Socialdemokraterna (2/3)</u> I -Kulturstöd I -Modersmålsundervisning A-Stöd till utsatta boendeområden	<u>Moderaterna (3/3)</u> A-Arbeitsmarknadsåtgärder A-Informationsverksamhet A-Undervisning i svenska språket	<u>Folkpartiet (2/4)</u> I-Modersmålsundervisning I-Kulturstöd A-Tolkservice A-Undervisning i svenska språket

<u>Miljöpartiet (4/5)</u> I-Kulturstöd I-Modersmålsundervisning I-Stöd till invandrarorganisationer I-Vuxenutbildning A-Arbetsmarknadsåtgärder	<u>Centerpartiet (2/2)</u> A-Arbetsmarknadsåtgärder A-Stöd till utsatta boendeområden	
<u>Vänsterpartiet (3/3)</u> I-Kulturstöd I-Modersmålsundervisning I-Stöd till invandrarorganisationer	<u>Sverigedemokraterna (2/2)</u> A-Undervisning i svenska språket A-Informationsverksamhet	
<u>Kristdemokraterna (3/5)</u> I-Kulturstöd I-Stöd till invandrarorganisationer I-Vuxenutbildning A-Undervisning i svenska språket A-Informationsverksamhet		

Ett samband som man kan se är att de olika blocken håller sig till olika typer av politik. Vänstern, där Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet brukar räknas in i, har alla en mångkulturell politik. Man tar ett kulturellt ansvar för etniska gemenskaper i samhället, betonar vikten av att inkludera minoritetsgrupperna samt riktar politiken lite extra mot dessa grupper genom att föra en selektiv politik.

Moderaterna och Centerpartiet brukar räknas som en del av de högerstyrda partierna och även dem delar samma invandrapolitiska typ, nämligen den nationellt universalistiska politiktypen.

Det här är ett resultat som enligt mig är mycket intressant och som visar på att Carl Dahlströms teori om invandrapolitik stämmer. Här kan man se att alla de partier som har en mångkulturell politik även ser integrationen som ett bra tillvägagångssätt på invandrapolitiska åtgärder. Medan de partier som hade en nationellt universalistisk politik delar uppfattningen att assimilationen är att föredra.

Jag tycker att partierna tar upp relativt få invandrapolitiska åtgärder i sina respektive program. Det verkar inte vara någon konkurrens mellan de olika partierna när det kommer till frågor som rör invandrapolitiken, trots att det idag är ett aktuellt ämne.

- *Skiljer sig Sverigedemokraternas åsikter från de andra partiernas, och i så fall hur?*

Sverigedemokraterna åsikter skiljer sig en del från de andra partiernas på flera punkter. Medan Miljöpartiet och Folkpartiet vill skapa fria och lagliga vägar för invandrare att ta sig till Sverige för att söka asyl så vill Sverigedemokraterna reglera invandringen och arbetskraftsinvandringen kraftigt. Inget annat parti har uttryckt sig på samma vis, tvärtom har alla en väldigt öppen och positiv syn på invandringen till Sverige. Många av partierna delar dock uppfattningen om att de andra medlemsländerna i EU borde ta större ansvar när det kommer till att ta emot asylsökande

En annan åsikt som Sverigedemokraterna har och som skiljer sig markant från dem andras är synen på assimilering av invandrare. Sverigedemokraterna är starka motståndare till integrationen och menar att svenskarna förlorar sin identitet och kultur genom att låta invandrare integreras i samhället. Istället vill partiet ha den assimilationspolitik som rådde i Sverige fram till år 1975. Sverigedemokraterna säger sig vara starka motståndare till mångkulturalismen och ser inga positiva effekter av att ett samhälle ska bestå av många olika kulturer och etniciteter. Det är en uppfattning som ingen av de andra partierna uttrycker i sina partiprogram. Vidare är Sverigedemokraterna ensamma om att ha en nationell residualistisk invandrarpolitik enligt Dahlströms teori.

6. Källförteckning

Litteratur

Dahlström, Carl (2004) *Nästan välkomna – Invandrapolitikens retorik och praktik*.

Göteborg: Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs Universitet

Esaiasson, Peter m fl. (2012) *Metodpraktikan*. Stockholm: Norstedts juridik

Rothstein, Bo (1994) *Vad bör staten göra? Om välfärdsstatens moraliska och politiska logik*.

Stockholm: SNS Förlag.

Rydgren, Jens (2005) *Från skattemissnöje till etnisk nationalism*. Lund: Studentlitteratur.

Södergarn, Lena (2000) *Svensk Invandrar- och integrationspolitik*. Umeå Universitets

tryckeri: Umeå

Elektroniska källor

<http://Migrationsverket/Om-Migrationsverket/Fakta-om-migration/Historik.html>

hämtat 2014-05-11

<http://www.pol.gu.se/personal/larare-och-forskare/dahlstrom--carl/>

hämtat 2014-05-13

<http://www.lansstyrelsen.se/gotland/Sv/manniska-ochsamhalle/integration/Pages/index.aspx>

hämtat 2014-05-10

<http://www.ne.se/assimilation/119521>

hämtat 2014-05-10

<http://www.regeringen.se/sb/d/7623/a/235516> hämtat 2014-05-12

hämtat 2014-05-12

<http://valmyndigheten.se>

hämtat 2014-05-12

<http://val.se>

hämtat 2014-05-12

<http://kvalitativmetod.webs.com/analys.htm>

hämtat 2014-05-13

Politiska program

Centerpartiets idéprogram 2013

<http://www.resurs.folkbildning.net/resurser/amnen/samhalle/politik/riksdagspartiernas-partiprogram/centerpartiets-partiprogram/> hämtat 2014-05-12

Folkpartiets partiprogram 2013

https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/22502/1/gupea_2077_22502_1.pdf hämtat 2014-05-11

Kristdemokraternas principprogram 2012

https://www.kristdemokraterna.se/Global/pdf/principprogrammet/Kristdemokraternas_Principprogram_%28Arobat_PDF%29.pdf hämtat 2014-05-11

Miljöpartiets partiprogram 2013

http://www.mp.se/sites/default/files/miljopartiets_partiprogram_lagupplost_2013.pdf hämtat 2014-05-11

Moderaternas handlingsprogram 2013

http://www.moderat.se/sites/default/files/attachments/handlingsprogram_-_ett_modernt_arbetarparti_for_hela_sverige_2013_1.pdf hämtat 2014-05-11

Socialdemokraternas partiprogram 2013

<http://www.socialdemokraterna.se/upload/Kongresser/Kongress2013/Ett%20program%20for%20forandring.pdf> hämtat 2014-05-10

Sverigedemokraternas principprogram 2011

http://sverigedemokraterna.se/wp-content/uploads/2013/08/principprogrammet2014_webb.pdf hämtat 2014-05-10

Vänsterpartiets partiprogram 2012

<http://www.vansterpartiet.se/material/partiprogram/> hämtat 2014-05-11

Artiklar

Hellekant, Johan (2012) Sämre integration i Sverige. *Svenska Dagbladet*, 19 nov

http://www.svd.se/nyheter/inrikes/samre-integration-i-sverige_7680330.svd hämtat 2014-05-12